

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune –
Samferdsleavdelinga
Postboks 7900
5020 BERGEN

Behandlende enhet: Region vest
Saksbehandler/telefon: Kristina Ebbing Wensaas / 55516805
Vår referanse: 15/226538-12
Deres referanse:
Vår dato: 27.06.2016

Klage på vedtak – Forhåndstilsagn ved utvidet bruk av avkjørsel – Fv. 172 – Gnr. 118 bnr. 29 – Repelen – Bergen kommune

Statens vegvesen har mottatt klage på forhåndstilsagn med krav om utbedring av eksisterende avkjørsel fra fylkesveg 172 (Grimseidvegen) hp 1 ved km 1,597 til eiendommen gnr. 118 bnr. 29 i Bergen kommune, i forbindelse med oppføring av tomannsbolig på eiendommen.

Statens vegvesen har vurdert klagen og finner ikke å kunne ta den til følge. Saken blir med dette sendt over til Hordaland fylkeskommune som klageinstans.

Vedlagt følger alle relevante dokumenter i saken:

Nr.	Avsender	Dok. dato	Innhold
13	Ravnanger Hus AS	29.4.16	Klage på forhåndstilsagn for utvidet bruk av avkjørsel – fv. 172 – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
12	Statens vegvesen	21.4.16	Svar på henvendelse om befarings og flytting av gangfelt – Repelen – Bergen kommune
11	Ravnanger Hus AS	20.4.16	Ber om befarings for å se på løsningsalternativer – Utbedring av avkjørsel – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
10	Statens vegvesen	14.4.16	Forhåndstilsagn – Utvidet bruk av avkjørsel – fv. 172 – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
9	Ravnanger Hus AS	14.3.16	Bekreftelse fra Bergen kommune – Saksbehandlingsrekkefølge – Ber om behandling av saken etter vegloven – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
8	Statens vegvesen	23.2.16	Svar på klage på manglende behandling av søknad – Utvidet bruk av avkjørsel – fv. 172 – Repelen – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
7	Ravnanger	03.1.16	Klage på manglende behandling av søknad – Avkjørsel fv. 172 – gnr.

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

	Hus AS		118 bnr. 29 – Repelen
6	Statens vegvesen	23.11.15	Ny uttale om avkjørsel etter anmodning ved møte – gnr. 119 bnr. 29 – Repelen – B 539418_7_1
5	Ravnanger Hus AS	11.11.15	Mer info til møte om gnr. 118 bnr. 29 – Avkjørsel Repelen
4	Ravnanger Hus AS	4.11.15	Møte om avkjørsel fra fv. 172 – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
3	Statens vegvesen	18.8.15	Forhåndsuttalelse til dispensasjon fra plankrav – Søknad om utvidet bruk av avkjørsel – fv. 172 – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune
2	Statens vegvesen	25.6.15	Foreløpig svar om saksbehandlingstid
1	Ravnanger Hus AS	22.6.15	Søknad om utvidet bruk av avkjørsel – gnr. 118 bnr. 29 – Bergen kommune

Saksopplysninger

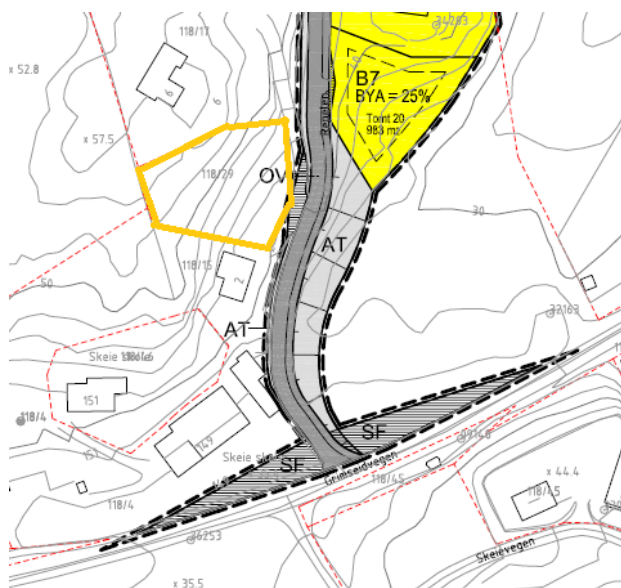
Saken gjelder

Tiltakshaver har søkt om oppføring av tomannsbolig på eiendommen gnr. 118 bnr. 29 i Bergen kommune. I forbindelse med dette er det søkt om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel fra fv. 172 (Grimseidvegen, hp 1 ved km 1,597), i henhold til plan- og bygningsloven § 27-4.

Arealplanstatus

Den omsøkte eiendommen er uregulert og ligger i område for bebyggelse og anlegg i kommuneplanens arealdel. Bestemmelsene i kommuneplanen setter plankrav til slike områder, og det er dermed ikke avklart om tiltaket er i samsvar med overordnet plan.

Den omsøkte avkjørselen er regulert i planen *15125000 Ytrebygda, gnr. 118 bnr. 1 m.fl., Repelen boligområde*, vedtatt i 2005. Avkjørselen er ikke regulert til omsøkt tomt (se bilde 1).

Bilde 1: Utklipp fra gjeldende plan for avkjørselen (planID 15125000). Omsøkt eiendom er markert med oransje.

Saksgang frem til klage

Statens vegvesen mottok søknad om utvidet bruk av avkjørsel 22.6.2015. Fordi saken ikke var avklart i henhold til overordnet plan (plankrav) skrev Statens vegvesen en uttalelse til en dispensasjon fra plankravet i brev datert 18.8.2015, hvor vi frarådet dispensasjon og anbefalte at løsninger knyttet til infrastruktur måtte løses gjennom en reguleringsplan for området.

Den 4.11.2015 ba søker om et møte i saken, og sendte ytterligere informasjon om bakgrunnen for møte og dokumentasjon til oss 11.11.2015. Møte ble avholdt 16.11.2015. Ved møtet ble det avtalt at Statens vegvesen skulle vurdere saken på nytt, med bakgrunn i de opplysninger søker presenterte i møtet. Vi skrev en ny uttalelse datert 23.11.2015, hvor vi holdt på vår tidligere anbefaling.

Statens vegvesen mottok så en klage på manglende behandling av søknaden etter vegloven, i brev datert 3.1.2016. Søker ønsket et vedtak etter vegloven som de hadde klagerett på etter forvaltningsloven. I brev datert 23.2.2016 gjorde vi rede for den saksbehandlingspraksis vi har, og informerte om at det ikke er klagerett på forvaltningsadministrative beslutninger om saksgang. Vi avviste klagen, og ga samtidig informasjon om at det er klagerett på vår avvisning.

Den 9.3.2016 mottok Statens vegvesen en e-post-lenke mellom søker og Bergen kommune, hvor byggesaksavdelingen godtok at saken kunne behandles etter vegloven før den behandles etter plan- og bygningsloven. Til tross for at kommunen ikke ga noen ytterligere argumentasjon for hvorfor det i denne saken kunne aksepteres en annen saksgang, valgte Statens vegvesen å behandle saken etter vegloven i tråd med kommunens ønske.

Vedtak etter vegloven (i form av forhåndstilsagn med krav om utbedring av avkjørsel) ble dermed fattet 14.4.2016. Etter en totalvurdering av forholdene gikk Statens vegvesen i dette vedtaket betydelig ned på kravene som tidligere hadde blitt signalisert.

Det ble den 20.4.2016 bedt om en befaring i saken på grunn av konflikt med eksisterende gangfelt dersom kravene våre skulle tilfredsstilles i eksisterende avkjørselspunkt. Vi ga i e-post dagen etter informasjon om vurderinger med tanke på gangfeltet, og at en befaring ikke ville endre på denne vurderingen. Dersom søker likevel ønsket befaring, åpnet vi for at klagefristen kunne utsettes til 2 uker etter befaring.

Søker besluttet at det med bakgrunn i våre oversendte vurderinger om gangfeltet ikke ville være behov for befaring i saken. Søker klaget på vårt vedtak av 14.4.2016 i brev datert 29.4.2016, og dermed innenfor 3-ukersfristen.

Klage fra tiltakshaver

Klagen inneholder blant annet følgende momenter/begrunnelser:

- Klager fremstiller argumenter som bygger opp om at det er en begrenset grad av utbygging som kan komme i området

- Som følge av førstnevnte moment mener klager at dagens avkjørselsstandard er god nok for forventet utbygging
- Klager viser til at avkjørsel nylig er utbedret i sammenheng med en annen sak
- Klager mener at tiltakene vil være så kostbare at det ikke vil la seg gjennomføre
- Klager hevder at en oppbygning av avkjørsel etter våre krav ikke vil godkjennes av kommunen, da tiltaket vil være i strid med gjeldende plan
- Klager viser til andre saker i samme område og påstår at det er snakk om forskjellbehandling

Som følge av disse argumentene ønsker tiltakshaver å få tillatelse til utvidet bruk av avkjørsel slik den ligger i dag, uten utbedringer.

Vår vurdering av klagen

Statens vegvesen Region vest har vurdert søknaden og klagen med bakgrunn i

- Vegloven
- Rammeplan for avkøyrslar og byggjegrensar på riks- og fylkesvegar i Region vest 2013–2016
- Nasjonal transportplan 2014–2023 (NTP)
- Regional transportplan 2013–2024 (RTP)
- Håndbok N100 Veg- og gateutforming
- Håndbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss

Vegloven

Hensynet til trygg og god trafikkavvikling inngår i formålsparagrafen i vegloven:

§1 a. Formålet med denne lova er å tryggje planlegging, bygging, vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, slik at trafikken på dei kan gå på eit vis som trafikantane og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med. Det er ei overordna målsetting for vegstyremaktene å skape størst mogleg trygg og god avvikling av trafikken og ta omsyn til grannane, eit godt miljø og andre samfunnsinteresser elles.

Vårt vedtak datert 14.4.2016 er hjemlet i veglovens §§ 40–43, og kravene vi har stilt er i henhold til vegnormalene (N100 og N200), som er hjemlet i vegloven § 13.

Nasjonal transportplan 2014–2023

Regjeringen har i NTP for perioden 2014–2023 et mål om at antall alvorlige ulykker på vegene skal halveres. Dette ambisiøse målet bygger på en nullvisjon om null drepte eller hardt skadde i trafikken – en visjon som også er videreført i Regional transportplan 2013–2024 for Hordaland. Å sette krav til utbedring av trafikkkløsnings ved utbygging er en viktig del av arbeidet for å nå dette målet, da disse sakene i sum vil ha konsekvenser for trafiksikkerheten og trafikkavviklingen.

Årsaken bak trafikkulykker er ofte sammensatte. En del av denne sammensettingen av faktorer er vegens utforming. Det er nullvisjonen om null drepte eller hardt skadde i trafikken som ligger til grunn det arbeidet vi gjør og de kravene som er beskrevet i våre

håndbøker og vegnormaler. Ved å følge disse kravene reduserer en den delen av ulykkesårsaken som har med utformingen å gjøre, og totalt reduseres risikoen for ulykker.

Rammeplan for avkjørsler og byggjegrener på riks- og fylkesvegar i Region vest 2013-2016

Rammeplanen ble politisk vedtatt av Hordaland fylkeskommune i 2013. Den inneholder prinsipper og føringer for hvordan vi skal vurdere avkjørselsaker og brukes derfor i vårt vurderingsgrunnlag. Et viktig prinsipp for behandlingen av alle våre saker er at teknisk utforming av avkjørsler skal være i samsvar med håndbøkene N100 og V121.

Grimseidvegen er i denne rammeplanen vist som holdningsklasse 3. Dette vil blant annet si at vi bør godkjenne utvidet bruk av avkjørsler til boligformål under forutsetning av at de tekniske kravene blir tilfredsstillt. I denne saken tilfredsstiller ikke avkjørselen dagens tekniske krav når det gjelder frisikt og svingradius.

Vegvesenets håndbøker

Håndbok N100 *Veg- og gateutforming* ligger til grunn for de tekniske kravene vi stiller i avkjørselssaker. Denne vegnormalen er hjemlet i vegloven § 13 og gjelder all offentlig veg. Kravene er utarbeidet av eksperter på området, og forteller hvilke minimumsforhold som må være tilstede for å sikre god fremkommelighet og trafiksikkerhet på vegnettet. Vegvesenet har likevel muligheten for å bruke skjønn i spesifikke saker, som kan innebære både å gå over og under minimumskravene avhengig av stedets kontekst.

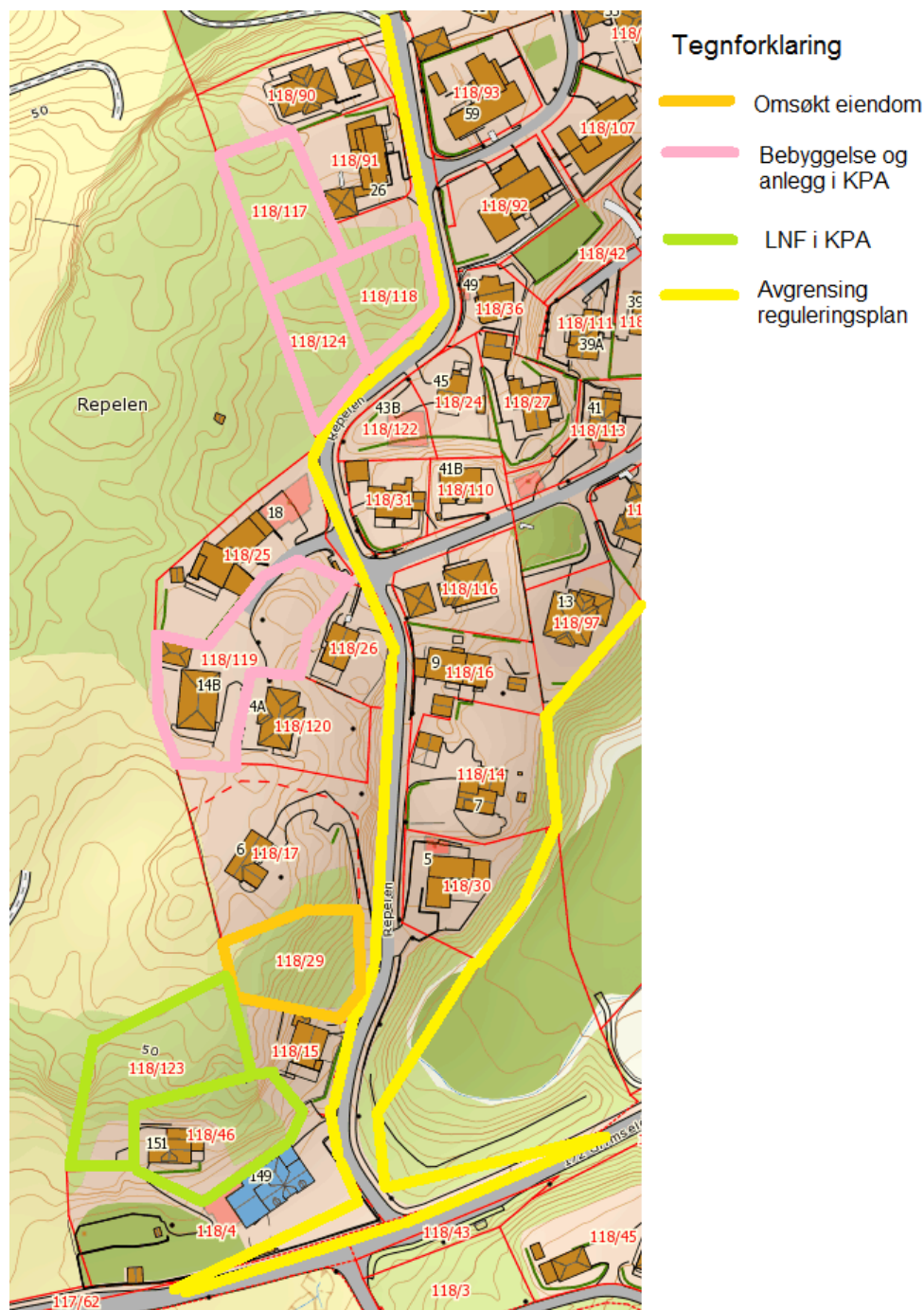
Med bakgrunn i trafikkmengden på hovedveg og i selve avkjørselen er det et krav i vegnormalen at avkjørselen skal utformes med siktkrav som i kryss, og en svingradius på 9 meter. Siktkravet vil være 6 x 54 meter, som følge av fartsgrensen på 50 km/t. I tillegg er det krav om sikt til fortauet på minimum 3 x 20 meter.

Grimseidvegen er skoleveg, og avkjørselen ligger rett ved en barnehage. Forhold som dette gjør at vi i denne saken har vurdert at vi ønsker en utbedring etter kravene. Vår vurdering er at det er behov for en mer oversiktlig avkjørsel som ivaretar hensynet til trafiksikkerhet, spesielt for barn og unge. Dette var også bakgrunnen for at vi i utgangspunktet også ønsket en tilbaketrekking av tilbudet til gående og syklende. Som vi kommer tilbake til nedenfor har vi derimot gått vekk fra dette kravet.

Klager har i vedlegg vist at sikten til kjørebanelen i avkjørselen er god nok. Det er derimot kravet til sikt til fortauet i retning vest som er problemet i denne avkjørselen. Sikten i retning øst ble utbedret i forbindelse med en annen sak, og ble gjort i form av fjerning av vegetasjon og terreng. For å sikre sikten i retning vest ble det plassert steiner på barnehagens eiendom, for å forhindre parkering i frisiktsonen. Vi har fått tilbakemeldinger fra beboer i området om at avkjørselen fremdeles er ubehagelig med tanke på sikt på grunn av gjerdet. Dette bekrefter dermed vår feilvurdering i tidligere saker. Vår vurdering i dag er at hele gjerdet må flyttes bakover og følge siktsonen. Sikt er et absoluttkrav som må stettes i alle saker. Selv om en kan se gjennom gjerdet, utgjør det likevel et sikthinder som ikke er ønskelig.

Rimelighetsforhold

Hovedtemaet i klagen er rimelighetsforhold – både forholdet mellom omsøkt tiltak og avkjørselskravene, mellom denne saken og tidligere saker, og mellom kravene og ventet fremtidig utbygging. Som en oppsummering på dette er å si at avkjørselen ikke tilfredsstiller kravene og ikke er god nok for den trafikken som er der per i dag. Ved videre utbygging må det derfor gjøres utbedringer her, og Statens vegvesen har anbefalt at dette gjøres gjennom en reguleringsplan, slik at det ikke blir urimelig tyngende for en enkeltsak. Alternativt kan en løse det ved å gå sammen med andre grunneiere som ønsker å utvikle sine eiendommer.

Bilde 2: Oversiktskart over eiendommer i området som ikke er bebyggt og som ligger utenfor reguleringsplanområdet.

Utbedringene vi har stilt vilkår om er mindre omfattende enn ved første vurderingsrunde. Der det tidligere var snakk om en totalomlegging av avkjørselen/krysset, er det nå snakk om en flytting av punktet (som følge av at svingradiuskravet kommer i konflikt med eksisterende gangfelt).

Vi vil også gjøre oppmerksom på at eiendommene gnr. 118 bnr. 118 og bnr. 117 har ikke avkjørselstillatelser etter vegloven. Gnr. 118 bnr. 124 (fradelt fra bnr. 118) har avkjørselstillatelse, men kun for én boenhet. Dermed er det minimum 3 eiendommer i uregulert område for bebyggelse og anlegg som har interesse av at avkjørselen opparbeides til en standard som kan tåle noe mer utbygging i området. Argumentet om at det ikke er potensielle samarbeidspartnere i dette prosjektet er derfor ikke noe vi kan se må tillegges vekt i sakens vurdering.

I tillegg ser vi at enkelte tomter trolig kan utvikles videre: 118/119 og 118/123 (tomt i LNF-område, derfor avhengig av dispensasjon). Det er fremdeles potensial for en ikke-ubetydelig utbygging, avhengig av hvor mange boenheter det planlegges på hver enkelt tomt. Av erfaring vet vi at det i områder hvor det er populært å fortette, er det sjeldent snakk om kun én boenhet på store tomter som dette. Bilde 2 gir en oversikt over området og eiendommene.

Tidligere saker

Vi kan ikke svare for hvordan Bergen kommune har behandlet fradelings- og byggesaker der det ikke foreligger godkjenning av avkjørsel fra oss etter plan- og bygningsloven § 27-4. Vår redegjørelse her gjelder derfor hva vi har gjort etter vegloven i de ulike sakene klager har referert til.

Vi har i tidligere i uttalelsen datert 23.11.2015 (dokumentnummer 6 i saken) gjort rede for sakene klager har sammenlignet seg med. Vi viser derfor til denne for en redegjørelse for den ulike behandlingen.

Statens vegvesen har forståelse for at det virker svært urettferdig at enkelte har kommet lettere til ved boligutbygging i området. Samfunnet utvikler seg derimot hele tiden, og det er et mål at Bergen skal fortettes. Fortetting må skje med kvalitet, der særlig hensyn til barn og unge må ivaretas. Vi ser det som en nødvendig konsekvens av videre utbygging i områder uten plan og som ikke har tilfredsstillende infrastruktur, at vi på et tidspunkt må sette foten ned. Fortetting bør ikke skje gjennom enkeltsaker der infrastrukturen ikke tåler det. Vi vurderer at det ikke er urimelig å kreve oppryddinger i forhold som har direkte konsekvens for trafikksikkerhet.

Dispensasjon fra gjeldende plan for opparbeiding av avkjørsel

Klager argumenterer for at kravene ikke vil la seg gjennomføre som følge av at kommunen trolig ikke vil dispensere fra gjeldende plan for å ombygge avkjørselen. Dersom kommunen i denne saken ikke kan godkjenne våre krav til utbedring, forsterker dette vår vurdering om at saker som dette må avgjøres av kommunen som planmyndighet først, før det fattes vedtak etter vegloven. I denne saken har kommunen valgt å tillate en annen

saksbehandlingsrekkefølge. En del av risikoen som følger av dette er at det kan være at det vi krever ikke er i samsvar med andre planer og føringer som kommunen som planmyndighet har bedre oversikt over.

Klager har ved flere anledninger fått forklart denne ulempen ved nåværende saksgang, og har fått anledning til å starte en prosess hos kommunen for å blant annet avklare dette. Vi vurderer derfor at dette argumentet ikke kan tillegges vekt i vår totalvurdering av saken, sett opp mot trafikksikkerhets- og fremkommelighetshensyn som vi skal ivareta.

Vi kan ikke snakke for kommunen når det gjelder hvordan de eventuelt vil stille seg til en dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan for å forbedre forholdene. Vår erfaring er derimot at der det er snakk om en forbedret situasjon som ikke kommer i vesentlig konflikt med andre interesser (som for eksempel dyrket mark, lekeareal osv.), har kommunen ikke vært restriktive med å gi dispensasjon.

Oppsummering

Statens vegvesen ønsker primært at alle kravene i forhåndstilsagnet forblir gjeldende i saken, av hensyn gjort rede for i denne klagevurderingen. Sekundært ønsker vi at det minimum settes krav til at sikten skal overholdes med fysiske, permanente tiltak, ved flytting av gjerde i retning vest som følger siktlinjen. Denne løsningen vil derimot ikke være optimal, spesielt med tanke på at det sannsynligvis vil komme flere søknader i det samme området.

Konklusjon

Statens vegvesen har vurdert klagen og finner ikke å kunne ta den til følge. Vi anbefaler primært at vårt vedtak av 4.4.2016 opprettholdes. Som det framgår av saksutredningen kan vi sekundært anbefale at sikthindre i retning vest fjernes permanent.

Vegavdeling Hordaland

Med hilsen

Olav Finne
avdelingsdirektør

Sindre Lillebø
seksjonssjef

Vedlegg: 13

Kopi

Bergen kommune – Etat for byggesak og private planer, Postboks 7700, 5020 BERGEN
Ravnanger Hus AS, Postboks 147, 5327 HAUGLANDSHELLA

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.